

posud nejdrěvnějši rukopis kyrillovského písma, s oznacením let. Až písař byl ruský Slovenin, jak to viděti po některých zvlátnostech ruského nářečí, jednak vůbec zahoval drěvnějši pravopis církeвно-slovanského jazyka, ▽ druhých pozdnějši rukopiseh více neb méně proměněný; a proto rukopis ten jest zvláště pamětihoden, jakožto nejbližší k počátku slovanské písemnosti památník církeвно-slovanského jazyka.

Byli bezpochyby památníky jazyka drěvnějši toho v Kyjevě i v Novohradě, ale nedosli nás, aneb nejsou nalezeny posud. Po některých svědectvích možno pokládati bytnost takových památníkův ještě v šestnáctém věku. Vydavatelé ostrožské bible l. 1581, v předmluvě vypravují, že jim byl dostaven z Moskvy od cara Jana Vasileviče rukopis bible časův Vladimíra I. Zinovij mnih, učeník Maxima Greka, v 52 slově svém proti kacířství Theodosia Koseho píše: »Viděl jsem v pravidlech drěvního překlada knihy, jesto přepsány byly za Jaroslava knížete Vladimírova syna i za biskupa Joahima při počátku křtení naší země. (Evg. Slovar histor. o spisovatelech duhovního stavu T. I. str. 324). Biskup Joahim umřel l. 1030; následovně oznacená pravidla psána byla ne později 1030 roku! Do našich dob zahoval se přepis, učiněný v XV. věku s rukopisu psaného l. 1047 pro novohradského knížete Vladi-

мійшая рукопись кирилловскаго письма, съ означеніемъ года. Хотя писецъ былъ русскійСловянинъ, какъ то видно по нѣкоторымъ особенностямъ русскаго нарѣчія, однако онъ вообще сохранилъ древнѣйшее правописаніе церковнословянскаго языка, въ другихъ позднѣйшихъ рукописяхъ болѣе или мѣнѣе измѣненное; а потому то рукопись сія особенно достопримѣтельна, какъ ближайшій къ началу словенской письменности памятникъ церковно-словенскаго языка.

Были безъ сомнѣнія памятники языка древнѣе этого въ Кіевѣ и въ Новгородѣ; но они до насъ не дошли, или неотысканы доселѣ. По нѣкоторымъ свидѣтельствамъ можно полагать существованіе таковыхъ памятниковъ еще въ XVI. вѣкѣ. Издатели острожской бібліи 1581 г. въ предисловіи говорятъ, что нѣмъ доставленъ былъ изъ Москвы отъ царя Іоанна Васильевича списокъ бібліи, временъ Владиміра Іго. Зиновіи монахъ, ученикъ Максима Грека, въ 52 словѣ своемъ на ересь Θεοδοσία Косого пишетъ: Видѣхъ въ правнѣхъ древнаго перевода книгъ: преписанныя же быша при Іарославѣ князѣ Владиміровѣ сынѣ и при Епископѣ Іоакимѣ въ началѣ крещенія нашеа земли. (Евг. словарь Истор. о пис. дух. чина Т. I. стр. 324): Епископъ Іоакимъ скончался въ 1030 г.; следовательно означенныя правила писаны были не позже 1030 г.! До нашихъ временъ сохранилась копія, сдѣланная въ XV. вѣкѣ съ рукописи, писанной въ 1047 г. для новгородскаго князя Владиміра Ярославича, девятью годами прежде Остромирова Евангелія.